

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemžni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

„Matica“ na razpotju.

Včerajšnji občni zbor „Slov. Matice“ je bil simptomatičen. Dosedanje predsedstvo je vedno laviralo na obe strani. Ni se hotelo zameriti niti tej niti oni stranki in skrbelo vedno samo za mir. Seveda je pri tem pešalo notranje življenje „Matice“. Postala je suhoparno profesorsko društvo, in zlasti v književnem odseku ni bilo istega življenja, ki bi ga zahtevali od takega društva. Ta negotovost je zmanjšala zanimanje za „Matičine“ knjige, in vsled tega je jelo padati število članov.

Pri tem je pa raslo njeno premoženje, ki šteje danes K 117.194:36 (vštevši vrednost društvene hiše, ki je potrebna po-pravila).

Jurčič-Tomšičeva in Ant. Knezova ustanova pa znašata skupaj K 72.920:42.

To premoženje je nagnilo „Narodovce“, da poizkusijo naskok na „Matico“, in sicer radikalen naskok, ki bi podrli tudi oficijelne kandidate in sedanjemu predsedstvu dal tako nezaupnico, ki bi omajala njegovo stališče. Doslej je prišlo že včasih do volilnega boja v „Matici“. A bili smo vajeni respektirati dosedanje odbornike, in če smo tu imeli tudi o literarni vrednosti tega ali onega nasprotnika bolj pohlevne misli, smo ga volili, ker smo vedeli, da manj škoduje „Matici“ en tak odbornik, kakor pa boj, ki bi odbil od „Matice“ veliko število članov.

„Narodovci“ so zdaj to načelo podrli. Posledice tega ravnanja padejo torej na stranko, ki je „Matico“ iz narodnega zavoda ponižala v strankarsko podjetje.

In sicer se je to izkujale v novem „Društvu slovenskih časnikarjev in književnikov“. Sicer imamo že „Pisateljsko podporno društvo“, ki spi neke spanje pravičnega — krivice ni storilo nikomur, ker spleh nič ne dela — a po iniciativi „Osrednje zveze slovenskih časnikarjev“ se je ustanovilo tudi „Društvo slov. književnikov in časnikarjev“. Njegov prvi nastop je bil velilkanska „fehtarija“. Uprizorili so beračenje,

kakršnega še ni bilo videti med mukotrpnimi književniki in časnikarji. Nabrli so nekaj stotakov in to jim je dvignilo pogum.

Pri naskoku na „Matico“ so delali „Narodovci“ zahrbtno in neodkritosrdno. Najprej so razposlali svojim poverjenikom svojo kandidatno listo s poveljem, da smejo voliti edino le njihove kandidate, da morajo strgati vsako drugo listo, naj se jim pošlje od katerekoli strani. V „Narodu“ so pisali le proti duhovnikom — za vabo liberalnim steklišem, ki se jim takoj strupene sline pocede, če slišijo o kakem „klerikalcu“.

Njihov namen je strmoglavit sedanje predsedstvo in se polastiti „Matice“ in njenega premoženja. Pod tem znamenjem se je začel zahrbtni boj, katerega so pa javno zakrivali s starim „klerikalnim“ strašilom.

V „Narodu“ so izdali geslo: „Ali duhovnike v un, ali najpavse hudič vzame!“ To duhovito geslo, ki je pravi izraz liberalne kulture, je seveda silno imponiralo in navdušilo za boj.

Od naše strani ni bilo nikake agitacije, ker smo sprejeli vso oficijelno listo dosedanjih odbornikov. Pisalo se ni nikomur posebej, nihče ni dobil od nas nikakega pisma in nikake liste v podpis, med tem ko sta šli oficijelna lista, odposlana od tajništva, in „Narodovska“ po vsej deželi. Oficijelna lista je ogrela le ožje pristaše sedanjega predsedstva, za „Narodovsko“ so skrivaj nabrali vse glasove, kar jih morejo dobiti. Od naše strani pa niso bili oddani za dr. Grudna niti vsi ljubljanski glasovi, ker so že prej podpisali oficijelno listo, z dežele pa le posamezni. Tako si torej moramo razlagati izid volitev.

Nekateri kandidati so dobili glasove vseh strank, ti jih imajo umevno največ. V posameznostih so se pa pokazale sledeče zanimivosti.

Levčeva stranka z onimi našimi, ki so volili Tominška, vreč, se je pokazala v moči kakih 310 glasov.

To sklepamo iz tega, ker je Klinar dobil s 105 Grudnovimi glasovi vred le 415

glasov. „Narodovci“ imajo svojih kvečjemu do 700 glasov. (Turk je dobil 677) Torej so „Narodovci“ za več nego polovico močnejši od Levčevcev. Levčeva stranka se je pa pokazala jako nezanesljivo, kajti kakor je razvidno iz razmerja glasov, je 122 Levčevih pristašev črtalo dr. Lesarja in Zupančiča iz oficijelne liste. — Tako je Levčeva stranka sama vsled izdajstva pripomogla k svojem porazu.

Da je bil udarec namenjen v prvi vrsti predsedniku, se vidi iz animoznega nastopa proti njemu na občnem zboru in ker so črtali iz oficijelne liste njegove ožje pristaše.

Vseh članov „Matice“ je pa 3003. Torej je za oficijelno in za „Narodovsko“ listo glasovala samo ena tretjina vseh „Matičarjev“. Dve tretjini sta še tu, ki nista govorili in ki bosta z največjim začudenjem gledali, kaj je naredila njihova — brezbriznost.

XLI. Redni občni zbor „Slov. Matice“.

(7. junija v „Mestnem domu“).

Predsednik g. F. Levčec otvoril shod, konstatira, da je navzočih okoli 60 društvenikov in da besedo g. tajniku Lahu, da poroča o društvenem delovanju v dobi od 1. junija 1904—31. maja 1905. G. Lah poroča: Lanski 40. občni zbor 8. junija ni napravil nikakih prememb, upravništvo in obadva odseka Matičina sta ostala neizpremenjena. Izmed odbornikov je umrl prof. Vavru, dr. Glaser se je pa odborništvu odpovedal. Odbor je imel tri seje. Matica je izdala 7 knjig (75 tisk. pol), med temi 2 znanstveni in 3 beletristiške. Zelo se je povzdignila Matica s tem, da je jela izdajati prevode iz svetovne književnosti. Kritika, ki je ocenjevala Matično delovanje in njene knjige, je kaj različna; nekateri hočejo, da bodi Matica nekaka znanstvena akademija, ki se ne peča z literaturo, drugi bi zopet radi imeli zgolj beletristiške proizvode; Matica se je držala zlate srednje poti. Tega programa se drži Matica tudi letos, izdala bo zopet 7 knjig: Letopis, Zbornik, Bibliografijo, Štrekljevo zbirko, 18. zv. zabavne knjižnice, (Vošnjakove memoare), „Kupca beneškega“ (prevel O. Zupančič) Knezovo knjižnico; tiskale se pa bodo te

knjige v petih tiskarnah, da se ustreže v tem oziru izrečenim željam. Založnih knjig pa Matica ne bo več izdajala. Odboru očitajo, da dela brez načrta; to ni res, napaka je v tem, da ni sotrudnikov. Neugodna kritika in konkurenca Matici škodujeta. Matica misli izdati nemško slovenski tehniški slovar, oglasilo se je že nabiralcev. Knjižnica je narasla za 309 knjig, od teh je 120 ruskih, 279 od teh dobi Matica v zameno. Knjižnica ni za javnost, njena vrednost se precenjuje; njeni prostori so nedostatni, toda sedaj še ni misliti na kakšno premembo. Knjige so večinoma nevezane in bi vezava stala toliko, da bi Matica tega ne zmogla. V knjižnici je ostalo 19.008 knjig, 382 je kupljenih. Kupnina znaša 488 K. Več knjig je pošlo. Kar se tiče premoženja Matičinega, je bilo mogoče vzdržati ravnotežje le z veliko previdnostjo in varčnostjo. Zaradi pristojbine od premakljivega premoženja se je izdalo 400 K več; odbor je poslal prošnjo za odpis. Fond za napravo Costovega spomenika se bo izpremenil v dijaško ustanovo. Odbor je v zadnji seji sklenil, da se častna nagrada za književnike izplačuje odslej vsako leto, pa v nižjem znesku. Z „Matico“ je stopilo vnovič v zvezo 45 društev. Število udov nazadnje, višek je bil 1. 1901; potem je padlo vsako leto število udov za 81, 77, lani pa za 62. Temu ni kriv odpor, pač pa neka napetost med udi, ki izvira iz naših političnih bojev in nasprotstev. Slovenska Matica je literarno društvo, ki mora stati nad strankami in se ogibati vsega, kar razdružuje.

Naraslo je število poverjenikov. Nekaj poverjeništev je novih, druga so se oživila. „Matica“ se je udeležila treh slavnosti, med temi otvoritve doma lužiških Srbov, ki se je je spomnila brzojavnim potom; Gregorčiču je poslala ob priliki 60letnice pismeno čestitko, počastila je tudi spomin Vavrujev, ki je podaril „Matici“ 200 kron. Ob priliki smrti ustanovnika Strossmayerja je „Matica“ kondolirala djakovskemu kapitu in razobesila črno zastavo. „Matica“ je izgubila dva ude, Tkalčiča in pesnika Resmanca. Poslala so se pismena sozajljenja. Umrl je tudi g. Križnik, nabiralec narodnega blaga. Vsem bodi blag spomin!

Ko je končal tajnik svoje poročilo, interpelira g. Pustoslavšek predsedstvo, zakaj ni počastilo spomina Strossmayerjevega tako, kot so ga vsi drugi slovenski književni zavodi. „Slov. Matica“ ni poslala k pogrebu deputacije. Na Hrvaškem je to napravilo mučen vtis. G. Pustoslavšek

LISTEK.

Poljsko pismo.

Krakov, 4. junija.

Dne 3. in 4. junija se je vršil v Krakovem drugi shod poljskih abstinentov. Nekaj let dela in danes se zbira že veliko število mož in žen iz vseh vrst ljudstva pod abstinenško zastavo. Zastopanih je bilo na drugem shodu 3500 oseb raznih abstinenških društev med Poljaki. Vsakih 50 abstinentov je smelo poslati po enega zastopnika. Shod se je lepo obnesel. Dvorana abstinenškega društva „Elenteria“ je bila lično okrašena. Predsedovali so dr. Dašinjska-Golinjska, profesor Poltz, Niesiolovovski in Gedeon Gedroic iz Lvova. Volila sta se dva odseka po osem članov; eden za sestavo pravil skupne zveze, drugi pa za razne predloge, ki so jih vložila društva ali posamezniki. Najznamenitejše je bilo dne 4. junija predavanje prof. dr. Bujvida: Kako napaja inteligenca ljudstvo?

200 zdravnikov je podpisalo poziv na poljsko ljudstvo, naj se vzdržuje alkohola, ker je strup in se ne more šteti med hranivo.

Izmed poročil omenjam žalostno resnico, da v Poznanjščini pride na leto po 13 litrov žganja na osebo. Veliko zanimanje sta vzbudila dva šleska delavca, ki sta bivša nesrečna pijanca, sedaj zadovoljna abstinenta. Na Sleskem vodi med Poljaki protialkoholni boj zlasti profesor Lutoslawski. Na koncu shoda se je vnel precejšen prepir. Lutoslawski je zagovarjal misel, naj se abstinenško gibanje zveže s cerkvijo. Najboljše bi bilo, ko bi se v cerkvi vršile abstinenške obljube, in ko bi se pridigovalo za abstinenco. Zato predlaga, naj se osnuje katoliško abstinenško društvo. Temu so drugi ugovarjali.

Vesela je bila novica, ki jo je povedal dr. Baumfeld, da je namreč v Galiciji med mladino 700 abstinentov.

Krvavi boji v Varšavi proti nesramnim hišam so rodili vendarle nekaj dobrega. Društvo za žensko varstvo in Dobrodelno društvo sta stopili v ospredje. Mnogo novih članov se jima je zglasilo in skupno sta sklenili, da se ustanovi Zavetišče za ženske. V tem zavetišču dobé potrebno pomoč nesrečne padle ženske. Stirje odbori bodo delovali v tem oziru: 1. gospodarski;

2. odbor, ki bo iskal padlih oseb; 3. odbor, ki bo iskal rodbin, v katerih bi mogle dobiti take ženske varstvo, in 4. odbor, ki bo nadziral in vodil zavetišče. Tudi židje se osnovali svoje židovsko društvo za varstvo žensk.

Za Poljake, ki so bili ranjeni v poljsko-ruski vojski, oziroma za njihove rodbine se je nabralo v Galiciji dozdaj nad 54.000 kron. Po dogovoru s Sienkiewiczem se je poslalo 50.000 kron Osuhovskemu v Varšavo, da jih razdeli po željah galiških darovavcev.

Iz Dalmacije.

Zader, 4. jan.

Splošno se razpravlja sedaj najvažnejše naše politiško vprašanje o zjedinenju Dalmacije s Hrvaško. V tem oziru so mero-dajni trije ustavni zastopi: dalmatinski, zagrebški in peštarski. Nobenega dvoma ni v pravnem oziru. Dalmacija spada po pravu k Hrvaški in je samo začasno pridržena kraljestvom in deželam zastopanim v dunajskem drž. zboru. Toda ko se pride do vprašanja, kako izvesti pravo, nastane cela vrsta težav.

Najprej dalmatinski deželni zbor sam ni edin in sicer nasprotujejo združenju Srbi in avtonomaši. Potem se pa gre za pogoje, pod katerimi bi Dalmatinci vstopili v zvezo z ogrsko državno polovico. To je popolnoma jasno, da ne more zadostovati pogodba, ki velja sedaj med Hrvaško in Ogrsko. Tam je zlasti v finančnih in prometnih zadevah toliko praznin, da Ogrji lahko nagajajo, kar hočejo. Umljivo je pa tudi, da se ob ti priliki ne more prezreti bosensko-hercegovski vprašanje. Kam s tema deželama? Po naravi in po pravu spadata k Hrvaški. A temu bi se upirali ne le Ogrji, marveč tudi avstrijska državna polovica. Povdarja se pa, da je ravno sedaj najugodnejši čas za to, da se združenje pospeši, ker je na Ogrskem kriza. Treba bi se bilo dogovoriti z združeno opozicijo, tako pravijo; in po ti poti bi šlo. Čudno se zdi, da ravno reški „Novi List“ tako vneto govori o sporazumljenju z madjarskimi šovinisti. V kakšni zvezi je ž njimi?

Skofovski konferenca v Rimu je vzbudila veliko in pazljivo zanimanje po vsi Dalmaciji. Vsi žele, naj bi se nejasnost, ki jo je povzročil dekret obredne kongregacije

vpraša predsedstvo, naj pojasni, so li bili res ozirni nazgoraj krivi temu postopanju. G. predsednik Levec zanika, da bi bili merodajni ozirni nazgoraj; da se ni poslalo odbornikov k pogrebu, je krivo to, da odbornikov ni bilo mogoče dobiti in da je težko dobiti dopust. G. Pustolmšek nato konstatira, da sta bila dva odbornika prosta, g. Ilešič in g. Kostanjevec; prvi je bil celo v Zagrebu, drugi pa je imel 14-dnevni dopust; obadva sta rekla, da bi bila prav rada šla k pogrebu kot poslanca „Matičina“, če bi se jima to bilo velelo.

G. predsednik nato pravi, da na to ne odgovori drugega kot to, da je opustil deputacijo zato, ker je taka stvar vedno bila združena z „velikimi neprilikami“.

Nato poroča g. blagajnik dr. Staré Sklep računa: Dohodki 32.208.61 K, troški 32.193.98 K, torej saldo na novi račun 14.63 K. Izkaz premoženja koncem 1. 1904: 117.194.36 K, pomnožilo se je za 47.45 K. Proračun za 1. 1905: 20.932.63 K. Depozita hrani „Matica“: vrednost koncem 1. 1903 znaša 13.049.76 K, na obrestih je prirastlo 527.18 K, vrednost koncem 1. 1904: 13.576.94 K. Sklep računa Ant. Knezove ustanove: dohodki: 6324.17 K, troški 4643.17 K, saldo 1681 K. Izkaz premoženja narodnih ustanov: 72.920.42 K, pomnožilo se je za 900.45 K. Poročilo se odobri.

Za pregledovalce računov se izvolijo gospodje: Krulec, Bradaška in Prelesnik.

Stavilo se je več samostojnih predlogov. G. Govekar predlaga, naj se izvolijo za častne člane Sander Gjalški-Ljuba Babič in Janez Trdina. Govekar utemeljuje svoj predlog s tem, da povdarja, kakšne vsaj posredne zasluge ima za „Slov. Matico“ Gjalški, ki da je največji romanopisec jugoslovanski, „prava inkarnacija jugoslovanstva“. Ker so ga vsi člani ob priliki njegove 60letnice lani primerno počastili, naj ga tudi „Matica“ izvoli za svojega častnega člana. Pri volitvi je bilo 33 glasov za, 15 pa proti tej izvolitvi. Predlog torej obvelja.

Drugi predlog utemeljuje g. Govekar s tem, da je Janez Trdina pisatelj svobodoljubne smeri in so njegove povesti „psihološko poglobljene“. Predlog obvelja in g. Janez Trdina je izvoljen skoro soglasno za častnega člana „Maticе“.

G. dr. Lampé predlaga, naj se izvoli za častnega člana Simon Gregorčič, katerega zasluge so tako znane, da jih ni potreba šele dokazovati. G. predsednik izjavi, da tega predloga ne more dati na glasovanje, ker ni bil naznanjen teden prej (Dotični paragraf pač pravi, da se morajo predlogi naznaniti teden poprej, a ker je že bil stavljen predlog za podeljevanje častnih članstev, bi se bilo lahko glasovalo tudi za Gregorčiča. Sicer pa so sklepi občnega zbora veljavni iz polnomočnosti občnega zbora samega, ne pa iz predloga. Bilo je torej jako netaktno, da se Gregorčiču ni podelilo častno članstvo. Op. ured.)

G. Trstenjak vpraša predsedstvo, kaj je z zemljevidom, ki ga je „Matica“ nameravala izdati. G. predsednik pojasni, da je smrt g. profesorja Rutarja, glavnega, sotrudnika in preselitev gosp. dekana Koblarja, najbolj ovirala napredovanje tega dela. Delo se bo takoj nadaljevalo, kakor hitro bo zopet kaj novih sotrudnikov.

1. 1898. popolnoma popravila, in naj bi se torej najprej določilo pravno vprašanje. Kakor se čuje, so dalmatinski škofje prišli zadovoljni iz Rima. Dedščino sv. Cirila in Metoda se tam z apostolsko gorečnostjo na temelju nepobitnih zgodovinskih listin branili in vsestranski pojasnili njen pomen.

O preuredbi naše paroplovbe še ni nič gotovega. Sestanka dalmatinskih parobrodnikov in trgovskega ministrstva še ni bilo. Pač pa je imel v dunajski trgovski zbornici tajnik Riedl obširno in natančno poročilo o tem vprašanju. V obče zagovarja v njem misel, da se mora nekaj zgoditi. Zveza med Trstom, Splitom in Metkovićem se mora zboljšati; tudi vožnji cenik se mora predeleti. Priporoča, naj se ustanovi novo društvo, ki naj vse potrebno dogovori z vlado in s parobrodniki. Najbolje bi bilo, ko bi se vzelo za podlago že katero obstoječe društvo. K temu društvu naj pristopi Lloyd v tistem razmerju, v katerem so njegove dalmatinske proge do skupnega smotra. Druga parobrodna društva naj se tudi združijo z novim, ali naj pa sklenejo z njim pogodbo, pod katerimi pogoji bi mu dali na razpolago svoje parobrode.

Potem interpelira gosp. Govekar v zadevi zveze med slovensko in hrvaško „Matico“. Že zdavna sta gg. Rutar in Aškerc sprožila, oziroma pospeševala idejo ožje zveze med tema dvema bratskima zavodoma. Predsednik je takrat obljubil, da bo za vresničenje te misli skrbel poseben odbor. Sedaj pa je stvar zaspala. Vpraša predsedstvo, kaj je storilo v tej zadevi. G. predsednik odgovori, da se je odbor s to zadevo na dolgo in široko pečal. Predsedstvo je „Hrvaški Matici“ poslalo dopis, in je vprašalo za pogoje, pod katerimi bi slovenski matičarji mogli dobiti hrvaške matičine knjige, oni pa naše „Hrvaška Matica“ pa nato niti ni odgovorila. Gosp. tajnik Lah je temu še dodejal, da je „Slov. Matica“ celo sama začrtala te pogoje.

Izid dopolnilnih volitev v odbor „Slovenske Maticе“ je sledeči: Oddanih je bilo 200 veljavnih glasovnic z 1100 veljavnimi glasovi. Prejeli so pa in so izvoljeni gg.: dr. M. Murko 1094, L. Svetec 1085, F. Finžgar 1077, P. Grasselli 1044, E. Gangl 773, Fr. Govekar 754, A. Trstenjak 718, dr. W. Šmid 712, Fr. Milčinski 693, J. Turk 677 in dr. Jos. Staré (voljen na tri leta) 617 glasov. — V manjšini so ostali gg.: J. Wester s 457, A. Klinar s 415, M. Pajk s 394, A. Tavčar s 387, dr. J. Tominšek s 345, dr. J. Lesar s 288, A. Zupančič s 286 in dr. Gruden s 105 glasovi. Poleg njih so pa še prejeli gg.: A. Aškerc 34, I. Cankar 14, dr. Fr. Ilešič (že odbornik) 7, dr. J. Slebinger 6, dr. Gr. Krek 3, Fr. Krek in dr. S. Prijatelj po dva glasa, A. Funtek, L. Lotrič, A. Medved in I. Vrhovnik po 1 glas. — Pet glasovnic je bilo neveljavnih, deloma ker niso bile podpisane, deloma ker so jih volilci preklicali.

Rusko-japonska vojska.

Togo v bitki.

London, 7. junija. Iz Tokia poroča „Daily Telegraph“: Togova admiralska ladja se je bolj približala Rusom ko kaka druga japonska vojna ladja. Ko je Togo v svojem stolpu zapovedoval, je granata ranila poročnika na njegovi strani, Togo se je sklonil in nežno dvignil mladega častnika. V bitki je Togo bil neizpremenjen in ni mu bilo videti najmanjšega razburjenja. Z malimi besedami je pomiril razburjene častnike ter je mirno in resno opazoval vse dogodke. Po zmagi se je zanimal za vse podrobnosti, posebno glede iskanja ostankov ruskega brodivja. Nikdar ni zapustil poveljniškega mostu in nikdar ni bil utrujen.

Nikakega posredovanja!

Berolin, 7. junija. Kakor se glasi, je ruska vlada naznanila svojemu poslaniku v Washingtonu, da ni še prišel čas za mirnova pogajanja in da se bo Rusija v pripravnem trenutku brez vsakega posredovanja pričela pogajati z Japonsko.

Peterburg, 7. junija. Carica je za mir. Vse bo odvisno od prihodnje bitke na suhem.

Za japonske ranjence.

Essen, 7. junija. Odlični industriji Porenja na Vestfalskem so nabrali za japonske ranjence 150.000 mark ter jih izročili japonskemu poslaniku v Berlinu.

Prizor iz pomorske bitke.

London, 7. junija. Častniki japonske križarke „Asaki“ pripovedujejo sledečo dogodbo: Ko je križarka „Asaki“ zapazila, da ruska bojna ladja „Borodino“ gori, je prenehala s streljanjem, toda „Borodino“ je streljala še vedno naprej, dokler se ni potopila. Zadnja kroglja potapljačega hrabrega „Borodina“ je zadela zadnji del ladje „Asaki“ in ubila 7 mož, poročnika Moroshita pa ranila smrtno, odrgala mu je nogo. Poročnik se je naslonil na svoj meč in držeč se za ograjo na poveljniškem mostu, zapisal par besed svojim drugom. Potem je bolešno zaklical „Banzai! Slavno umiram“, in se zgrudil mrtev.

Pred bitko v Mandžuriji.

„Novoje Vremja“ poroča iz Gunčulin: Japonci so baje oslabili svojo armado. Oposlali so v Iakov, Daljni in Port Artur posadke, ker so mislili, da bodo Rusi napadli ta mesta, če na morju zmagajo. Sedaj pa zopet zbirajo te posadke. Zato pričakuje ruska armada bitke.

Linevič se pripravlja za umikanje.

Peterburg, 7. junija. Sem so došla neugodna poročila iz Mandžurije. Poraz brodivja Roždestvenskega je vzbudil med četami največje presenečenje in izgubljen je ruska nada na uspeh. Ko je Linevič dobil poročilo o pomorski bitki, je zapovedal, naj se vsa skladišča premeste polagoma nazaj.

Ruske križarke v Manili.

Washington, 7. junija. Predsednik Roosevelt je na tozadevno vprašanje manilškega guvernerja odgovoril, da vstraja pri tem, naj se natančno drže predpisi, po katerih smejo ladje vojskujočih se vlasti

ostati le po 24 ur v nevtralnih lukah. Ruske ladje smejo vzeti v tem času na krov le toliko premoga, kolikor ga jim je neobhodno potreba, da dosepejo v sosedno luko.

Manila, 7. junija. Danes dopoldne ob 11. uri so izročili admiralu Enquistu odlok predsednika Roosevelta, da ima v 24 urah, računajoč od poldneva, zapustiti Manilo, sicer bo interniran.

Upor na „Orlu“.

„Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Ko so Japonci odpeljali rusko bojno ladjo „Orle“, ki se je udala, se je med tem, ko je kapitan Junick bil težko ranjen, zarotilo deset strojevodij, da poženejo šrambo za municijo v zrak. 28. maja so ob dveh zjutraj položili žico vžigalko pod šrambo streliva. Ko jih je kapitan pri tem delu zalotil, je nastal peboj. Osem upornikov so ustrelili. Zato so ladjo prepeljali v Maizuru mesto v Saseho. Dvanajst ruskih mornarjev, ki se bili težko ranjeni, je vpilo v groznih bolečinah: „Ubijte nas, da ne bomo dalje trpeli.“ Ko ni bilo navzočih nobenih Japoncev, so Rusi vrgli teh dvanajst mornarjev v morje. Japonci so potem, ko so izvedeli za to, ostro prijeli rusko moštvo; kapitan pa, ki ga je surovost in upornost ruskih vojakov zelo bolela, je prosil Japoncev odpuščanja. Kapitan je umrl 30 minut potem, ko je „Orle“ došel v Maizuru.

Bolezen med japonskimi vjetniki na Ruskem.

Köln, 6. junija. „Kölnische Ztg.“ poroča iz Peterburga: V Jamburgu se je med endotnimi vjetimi Japonci pričela bolezen beri beri. Doselej so se dogodili 4 smrtni slučaji. Tudi dva ruska vojaka, ki sta ujetnike stražila, sta obolela.

Se ena vest o miru.

Peterburg, 7. junija. Tudi ministri so za mir. Če se bo vojska nadaljevala, bodo sklicali zadnje tri letnike rezervistov. Witte in finančni minister Kokofsev zahtevata mir, tudi grof Lamsdorff je za količikaj vsprejemljiv mir. Če bi se sklenil sramotni mir, se boji car vstaje, a upa da posežejo vmes druge države.

Parlamentarne vesti.

Včeraj dopoldne je zboroval nagodbeni odsek gosposke zbornice. Razpravljali so o carinskem tarifu. Govorniki so naglašali, da je treba vzdržati sedanjo državno obliko. Za poročevalca v zbornici so izvolili markija Baquehema.

Kriza na Ogrskem.

„Az Ujsag“ poroča: Kvassay je došel nepozvan na Dunaj. V petek sta govorila s Tiszom, a njegova izvajanja na ministrskega predsednika niso vplivala. Kvassay je delal na svojo roko. Kvassayeva misija se je deflaktivno ponesrečila. Zdaj se zopet splošno sodi, da bo sestavil novo vlado Fejervary.

Reakcija na Ruskem.

Car Nikolaj je imenoval Trepova za viceministra notranjih stvari. Dal mu je s tem veliko oblast. Za javno varnost, gledé na shode in društva občuje neposredno s carjem. Vse opozicijske stranke so vsled tega silno nejevoljne. Splošno trdijo, da to kaže policijsko žandarsko vlado, ki jo vstanavlja car kot odgovor na ustavne zahteve. Trepov je policijski diktator, ki v zborovalnih in društvenih vprašanjih tolmači po svoje administrativno pravo. Liberalci in revolucionarji trdijo, da je to rokavica, ki jim jo je vrgele car, češ da se jih nič ne boji.

Pravoslavno duhovstvo je poizkusilo vse, kar bi glede na katoličane razveljavilo tolerančni razglas. Predstojnica lesenjskega ženskega samostana je s 5 kmeti selske gubernije šla k carju pritoževati se, kako katoliški Poljaki pritiskajo pravoslavni ruski narod. Jasno se vidi, da je to komedija. — Car jim je odgovoril, da izda ukaz, ki bo branil pravoslavne pred pritiski in žalitvami.

Poroka nemškega prestolonaslednika.

Pri ženitovanjski pojedini je napil cesar Viljem nevesti svojega sina, prestolonaslednika. Novoporočencema je želel božjega blagoslova. Priporočal je novoporočencema, naj v svojem življenju posnemata Izveličarja. Vodilno naj jima boži geslo rajnega Viljema Velikega: Moje moči so last sveta in domovine. Novoporočencema je čestital tudi kumberlandski vojvoda, kar je vzbudilo veliko pozornost, ker je to prvi pozdrav pruskemu dvoru od 1. 1867.

Španski kralj na Angleškem.

Londonska tajna policija je odredila v varstvo španskega kralja take varnostne odredbe, kakor še nikdar ne. Nadzoruje že več časa vse anarhiste. Na kolodvoru so preiskali vse kleti in hodnike. Katoliško cerkev so natančno preiskali in jo trajno stražijo. Včeraj je bil kralj Alfonz gost angleškega kralja, ki je njemu na čast pri-

redit slavnostni obed v Buckinghamski palači. Vladarja sta v napitnicah naglašala prijateljstvo, ki veže obe državi.

Srbija.

V „Samopravi“ izjavlja Pasić, da ni obljubil avstrijski diplomaciji ničesar. O kakih pogodbah z avstrijskimi in ogrskimi tvrdkami glede nabave pušk ali streliva ni govora. Vlada je lahko naročila puške in strelivo v Avstriji ali Nemčiji, topove pa pri kaki francoski tvrdki. Belgrajski vladni list priobčuje kraljev ukaz, ki odobruje odstop pravosodnega ministra Nikolića in mu imenuje za naslednika Pavicevića.

Spor med Švedsko in Norveško. — Nova republika.

Spor med Švedsko in Norveško, ki je sedaj postal akuten, se že dolgo vleče. Dne 4. januarja 1. 1814. so Norveško, ki je od 15. stoletja do časov Napoleonovih pripadala Danski, priključili Švedski. Norvežani so se že takrat branili te zveze, pa so se morali udati, kar je sankcionirala pogodba 14. avgusta istega leta. Vendar pa Norvežani od takrat niso nikdar mirovali in se potegovali za svojo neodvisnost sedaj bolj, sedaj manj. Člen 1. norveške ustave, ki je brez premembe sprejet tudi v zvezno ustavo, se glasi: „Norveška je svobodna, samostojna in nerazdeljiva država, združena s Švedsko pod enim kraljem“. Pravzaprav bi torej morala zveza biti zgolj personalna, s časom pa je postalo skupnih tudi več stvari, ki se tičejo zunanjega zastopstva obeh držav: skupni minister zunanjih zadev („uden-rings-minister“), diplomatsko zastopstvo in trgovski konzuli. To se je izvršilo brez posebnega odpora, pred 15 leti pa so se Norvežani jeli temu ustavljati. Trgovina Norveške se je zadnja leta zelo povzdignila, tako da imajo Norvežani sedaj 6668 trgovinskih ladij, dočim jih ima Švedska le 3132. Vrhtega pa si trgovinski interesi Norveške in Švedske večkrat nasprotujejo ter je zato skupno konzularno zastopstvo dostikrat v kvar Norveški. Sedaj se je položaj tako poestril, da je norveško ministrstvo podalo ostavko, norveška zbornica (storting) pa je sklenila uvesti posebno norveško konzularno zastopstvo. Kralj Oskar pa noče odpustiti ministrstva in tudi ni potrdil tega sklepa. Ministrstvo Michelsen pa vstraja pri svoji nameri. Norvežani bi radi končno uvedli ljudovlado.

Kodanjski „National Tidende“ poroča iz Kristianije: Brezpogojna je ločitev Norveške od Švedske. — Se predno mine ta teden, se sklenejo v stortingu sklepi, po katerih se odstavi kralj. Norvežani trde, da je izgubil kralj svoje kraljevske pravice, ker ni hotel potrditi v norveški zbornici odobrenih zakonov in ker ni došel na Norveško, da sestavi novo vlado. V smislu § 13 norveške ustave imenuje storting odgovorno vlado, ki naj, kadar je kralj zadržan in odsoten, vodi v kraljevem imenu tekoče posle. Švedski kralj Oskar je naprosil nemškega cesarja, naj letos opusti svoje popotovanje na sever vsled zmešnjav, ki so nastale med Švedsko in Norveško. „Lokalanzeiger“ poroča iz Kodanija: Tu so mnenja, da pride med Švedsko in Norveško do vojske. Na Norveškem sta poklicani pod orožje deželna bramba in črna vojska, tudi brodivje se zbira. Da Švedi ne drže križem rok, je umevno. Na Norveškem delajo nekateri na to, naj se združijo Norvežani na podlagi personalne unije z Dansko, drugi pa, naj se proglasi ljudovlada. A najmočnejša stranka zahteva, naj se omeji kraljeva moč, a med Švedsko in Norveško naj nastane tako razmerje, kakršno je vladalo do leta 1648. med Nizozemsko in Špansko.

Dogodki na Ruskem.

Na shodu županov in zemstev v Moskvi so soglašali vsi govorniki, da je zdaj čas popraščati ljudstvo za mnenje, naj li se nadaljuje vojska ali naj se sklene mir. Tudi je že čas, da vodi ljudstvo samo upravo. — Na Rusko Poljskem so v vseh mestih, ki imajo nad 5000 prebivalcev, proglasili vojno stanje. Boje se, da vzbuhnejo veliki nemiri, če prebivalstvo izve podrobnosti o ruskem porazu pri Čušimi. Vlada je predložila carju ukaz v potrditev, naj prenehata lista „Naša Žizn“ in „Sin Otečestva“, ki zastopata radikalna načela, a tako previdno da jim ne more cenzura priti do živga. — V Carskem Selu je pri posvetovanju ministrov izjavil Trepov, da naj car prične z reformami, da se tako prepereči meščanska vojska. Neki ruski list pravi, da se je sklicanje zemskega sobora odložilo do prihodnje bitke na suhem.

Samarska in kazanska дума sta sklenili soglasno, naj minister za notranje zadeve dela nato, da se takoj skliče ljudsko zastopstvo.

Nevarnost nove vojske odstranjenja.

Nekateri pariški listi pišejo, da je bila zadnji čas radi maroškega vprašanja nevarnost za vojsko med Nemčijo in Francosko

že jako velika, a da je ta nevarnost z odstopom francoskega ministra za zunanje zadeve Delcasseja odstranjena. Da je razmerje sedaj med Francosko in Nemško dobro, kaže dejstvo, da je bila Francoska pri poroki nemškega prestolonaslednika zastopana po posebnem odposlancu.

Razmerje med Italijo in Avstrijo.

Rim, 2. junija. Italijanska mornariška predloga bo rešena že pred parlamentarnimi počitnicami v zbornici, kjer jo bodo brez velikih težav odobrili. Zanimivo je, kako je predloge utemeljeval med drugimi tudi referent Pais. Najprej je omenil nezadostno udrbo italijanske meje proti Francoski, potem pa je govoril o avstrijskih utrdbah. Avstrija namerava zgraditi moderne in številne utrbe ob italijanski meji in ob dalmatinski obali in pomnožiti svoja prometna sredstva, da izvrši izvrstno in hitro zvezo vseh svojih pokrajin z južnimi deželami. Pais je pri tem posebno omenjal nove Alpske železnice. Tirolsko iridentsko ozemlje je Avstrija premenila v eno veliko trdnjavo. Vse ceste ki vodijo v Italijo, je Avstrija utrdila. Avstrija predvsem zamore jako hitro zbrati svoje sile v spodnji Furlaniji. Kar se pa tiče pomorskih utrdb, je Avstrija ustvarila ob svoji, že po naravi izvrstno utrjeni obali, dve moderni opirališči za brodovje, Pulj in Ketor, vrh tega pa ima krasno brodovje. Nasprotno pa ima Italija na Furlanskem in Kadorskem zastarele utrbe; spodnje Furlansko ni prav nič zavarovano in odprto na vse strani; železnice je malo in še te ne vse dograjene; beneška luka ni prav nič vredna in se mora njene utrbe prenoviti na kopnem in ob morju. Jakin je slabe opirališče za brodovje, ravno tako Tarent, obal sama je nepripravna, Izvajanja Paisova so jako pesimistična, vendar je gotovo pretiraval, da bi zbornica tem rajše odobrila predloge.

Posledice ruskega poraza na Angleškem.

Londonski dopisnik „Novega Vremena“ piše, da se na Angleškem že poznajo posledice japonske zmage. Angleži Rusom najbolj zamerijo to, da se kaže njihovo občinstvo tako neobčutno proti groznomu porazu, ki je pretresel celo tako hladne Angleže. Desorganizacija Rusov je povsod potlačila njihov ugled, ugled Japonske se pa visoko dviga.

Angleška vlada je vsled tega tudi izpremenila svoje stališče proti japonski pogodbi. Pred dvema tednoma je ravno sklenila, da zveze z Japonsko ne opusti, zdaj pa je sklenila, da bo ta zveza glavna točka njenega azijskega programa. Samo „Westminster Gazette“ svari Angleže, naj nikar sami ne pomagajo krepiti Japonske, ker bo ta prevzela protektorat nad azijskimi narodi in jih pripravila povsod do upora proti Evropcem.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Oropan Macedonec. Angel Stefan je dne 17. aprila t. l. prišel z dela v predoru na Obernah, vzel škaf z umazanim perilom ter šel k Savi. Z njim vred sta bila tudi njegova dva tovariša, katera sta pa kmalo odšla. Poleg savskega brega je napravil ogenj, da bi se grel. Kmalu nato so prišli štiri Hrvatje, katerih pa ni poznal; eden je takoj odšel, drugi trije so ostali. Pri Obrnah ima Sava visoke bregove in se z deželne ceste ne vidi k vodi. Obtoženi Ivan Čačić iz Pagarišta, pristojen v Klanec in neki drugi Hrvat sta se usedla poleg Stefana, le tretji je stal. Čačić je vzel nož iz žepa ter ga ponudil Angelu Stefanu na prodaj. Ta pa mu je previdno odgovoril, da nima denarja. Koj na to je Ivan Čačić proti enemu svojih tovarišev z nožem zamahnil rekoč: „A te udimi jedenkrat!“ Stefan se je Hrvatov zbal, zato je vstal ter šel proti vodi. Ni še napravil dveh korakov, že je zamahnil Čačić s kamenom proti njegovi glavi, ki reči se je pa Stefan priognil ter je bil zadet le na hrbet. Med tem ga je pa že obdolženec z obema rokama okoli prs prijel, drugi Hrvat, močne postave in temnega obraza, pograbil je Stefana, ki se je med tem Čačiću izvil — pod vratom za obraz ter ga začel daviti. V tem kritičnem trenutku je Čačić prijel Stefana za pas ter dvakrat tako silno potegnil, da se je jermen odtrgal. Sedaj sta držala vsak en konec pasa v roki. Angel Stefan ni hotel izpustiti, ker je imel v njem 3 avstrijske zlate po 20 K, končno mu ga je le Čačić iztrgal, Stefan pa, ki se je bal za svoje življenje, je zbežal v Savo, da bi jo prebredel. Ker pa tega ni mogel, tek je ob bregu po vodi naprej, Hrvatje so mu po suhem sledili in upili: „Udri ga“. — Napadeni Stefan zagledal je pri savskem bregu nekega Črnogorca z imenom Marko Gjuričić. Temu se je posrečilo roparje prepoditi. Orožniki so prišli le Čačića, tovariša sta pobegnila. Črnogorec Gjuričić pripoveduje, da je k

njemu pribežal neki do prs moker Macedonec ob bregu Save, ter klical: „Pomagaj mi, za Boga!“ Kasneje mu je pa ves preplašen pravil, da so ga hoteli Hrvatji zadaviti in da so ga orepali. Ivan Čačić je zelo na slabem glasu, ter se preživlja z igro ali s tatvino. Da bi Stefana orepal, odločno taji, le v toliko priznava, da ga je z roko sunil, tako da je v Savo zdrsil. Porotniki so ga krivim spoznali in sodišče ga je obsodilo na 4 leta ječe; po prestani kazni se bode iziral iz avstrijskih dežel. Obsodba se glasi: Čačić je obsojen na štiri leta težke poostrene ječe.

Mlad pohotnež. 19 let stari Andrej Jurjevič iz Smihela je bil obtožen, da je še ne 13 let stare Ivano Gruden večkrat zlorabil. Jurjevič vse to taji ter pravi, da je Gruden slaboumna in da je vse to izmislieno. Glavno vprašanje na spolno posilstvo so porotniki zanikali, krivim je pa spoznan hudodelstva oskrumbe, Sodišče ga je obsodilo na šest mesecev težke ječe z enim postom vsak mesec.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Star potepuh. Urban Martiničič, star 46 let, že dvakrat radi posilstva kaznovan, bil je v tajni seji radi nepravdnostnih činov obsojen na šest let težke ječe, poostrene s postom. — Obsojenec je iz črnomeljskega okraja.

Radi poizkušenega ropa obtoženi oproščeni. France Pungerčar iz Jesuvice pri Trebelnem, 21 let star, posestnikov sin, dvakrat radi prestopka tatvine kaznovan, zagovarjati se je imel radi poizkušenega ropa. Katarina Valetič je pri sosedih znana, da ima vedno več ali manj denarja doma. Toženemu so se baje sline cedile po bankovcih, da bi mogel pred pustom dobro živeti. Šel je torej v noči 26 feb. okoli 11 ure v hišo Katarine Valetič, tam začel to pestiti in z zatajenim glasom kričati: „Baba, denar sem!“ Vlekel jo je nato k skrini, a tam je našel razun nekaj kron le dvoje davkarskih bukvic — Žena je vsa prestrašena šla klicat sosedo Trlepa. Ta je v družbi brata uzel svetilko in našla sta sled, ki je držal naravnost v hlev, kjer je obtoženi tudi ležal. Zraven postelje dobila sta mokre škornje na kojih petah se je še držal sneg. Sum je bil opravičen, da je poizkušenega ropa ravno on kriv, zato je bil prijet in pripeljan v Mokronog. Preiskava je ta sum potrdila in priče so razun matere govorile slabo za njega. Sam ne prizna ničesar, dasi se mu pove, da bo mileje sojen, ako prizna. Trdi, da je prišel okoli 5 ure popoldan od nauka domu, se vlegel za peč, ležal tam do 10. ure. Poprej, t. j. popoldan popival je od 10. maše naprej s tovariši v Čuzni vasi do treh popoldne. Šel je brez zgornje obleke spat, tam je tudi bil, ko sta ga njegov oče in oba Trlepa dobila. „Ce so bile škornje mokre, ni čuda, vsaj sem bil ves dan v njih“, je odgovor obtožencev. Ko mu pokažejo škornje, se lakonično odreže: „Tudi drugi imajo škornje“. Katarina Valetič, stara 60 let, rojena v St. Janžu, samica, posestnica v Jesuvcu, je bila v postelji, ko je prišel okoli 11. ure, hruščal kakor parkelj. Vrata niso bila zaklenjena. Vpiti je začel: „Baba, denar sem!“ „Dala ti bom, da le naredim luč“, — Držal jo je za roko. Šel je brskat po skrini, uzel bankovec za 10 K in 3 K drobiža. Bežala je sama v Čuzno vas. Po glasu ga ni poznala. France Trlep, posestnik v Jesuvcu, pripoveduje, da je bilo okoli 11. ure, ko je klicala njegovega brata, a mesto tega oglasil se je ta. Bilo je takrat tri prste snega. Uzel je takoj svetilko in puško. V hiši Valetičeve je bilo razmetano. Takoj je gledati začel, od kod in kam drže stopinje. Od kozelca držale so stopinje naravnost do hleva. Ravno tako kot France Trlep govori priča Jože Trlep. Crevlji so bili kovani z velikimi žrebli brez posebnega znaka. — Rozalija Kragelj, 20 let stara iz Čuzne vasi pripoveduje, da je bil obtoženec po 10. uri pod njenim oknom. Poznala ga je baje po glasu, izgovoril je besedo „Janez“, ko je potkal na okno. Fant pa odločno taji. Janez Kragelj izpove potrdi, da mu je sestra povedala, da je bil Pungerčar pod oknom. Tudi temu o dlečn o toženi ugovarja. France Redu pozna škornje kot iste, koje je toženi od njega kupil. Mati Marija Pungerčar se izrazi zelo tako, kakor toženi sin. Celo na oba Trlepa hoče krivdo vreči. Gosp. predsednik jo na to opozori, da naj govori previdno, sicer zna imeti sitnosti. Zagovornik dr. Žitek je vse okoliščene pojasnil in izjavil, da ga porotniki ne morejo krivim spoznati.

Porotniki so glavno vprašanje zanikali s 6 proti 6 glasovom, sodišče je zatoženca obtožbe oprostilo

Dnevne novice.

Domžalski Nemci na vse načine poizkušajo, da bi se razmere v Domžalah poostrele. Ni dovolj, da se na vse kriplje lažejo po nemških listih, sedaj so pričeli to-

žiti vse vprek; seve se pri tem samo smedišjo, ker njihove tožbe izvirajo iz prebujne domišljije. Posebne „piko“ imajo na spoštovanu gospo trgovca g. Flerina. O tej gospe so si kar izmislili, da se je izjavila: „Danes mera teči tirolska kri.“ Navedli so za to tudi neko pričo, ki je pa takoj izjavila, da gospe še videla ni. Povrh gospe surevo napadajo v „Deutsche Stimmen“. Gospa je lahko ponosna, da se vsa kranjska Germania, četudi po nedolžnem, zaletava v njo, nas pa uči ta surovi nemški nastop proti slovenski ženi, ki ni storila drugega, nego da vestno vodi svoje gospodinjstvo in da ne prodaja svoje narodnosti, s kakimi teroristiškimi sredstvi delajo naši Nemci pod patronanco deželne vlade „za mir“ na Kranjskem. Današnje „Deutsche Stimmen“ navajajo tri nemške otroke, ki so bili baje ranjeni s kamnjem. Mogoče! Saj priznavamo, da so nekateri Slovenci odgovorili na kamenje, ki je prvo priletelo iz nemških vrst. Ali so mislili Nemci, da bodo Slovenci njihovo kamenje poljubovali? Rojena Slovenka, sedaj z Nemcem poročena, je iz G. hiše prva začela metati kamenje in sta bila vsled tega ranjena dva Slovenca. „Deutsche Stimmen“ se hude in pravijo, da se izpodkopa puje spoštovanje pred postavo, ako se označujejo poročila naše deželne vlade za neresnična. S polnim prepričanjem to trdimo in pristavljamo, da je bilo to poročilo skrajno zlobno, v nemškonacionalnem duhu, ker je to besedilo povzročilo, da pišejo sedaj nemški listi, da so Slovenci streljali iz zasede, dočim so iz zasede pokali nemški revolverji in je mimo enega Slovenca priletela nemška kroglica. Med Nemci so bili agenti provokaterji, ki so pričeli metati kamenje in pričeli streljati. Izgrede so hoteli imeti. Zato so tudi izobesili provokatorične pangermanske frankfurtarice, o katerih vedo, da jih nikdar ne bodo Slovenci trpeli na svojih tleh, in da so to vedeli, dokazuje dejstvo, da so prišli oboroženi. V dobi nemško-slovenske zveze jim je zrastle greben, a moč slovenskega ljudstva jim ga bo zopet pristrigla!

Nemško kamenje. V St. Ilju na Stajerskem je dne 1. junija četa nemških izletnikov bombardirala s kamenjem neko hišo, iz katere je čula slovensko petje. En kamen je priletel skozi okno in zadel v hrbet nekega gosta. Na cesti so nemški izletniki kamenjali neko slovensko ženo. Tako povsod delajo Nemci svoje kulturne dele s kamenjem. Seve o dogodku v St. Ilju popolnoma molče vladni listi. Nemškim „štimcam“ je ta dogodek tudi običal v grlu.

Nemški revolverji. Dognalo se je, da so v Domžalah nemčurske dame pričele kamenjati Slovence, da so kamenji deževali z nemškega vrta in od Faiderja, da se je vladno poročilo „aus dem Hinterhalte wurde geschossen“, ki je merilo na Slovence, razkrinkalo na ta način, da so strelji padli iz nemške šole, da se je na Slovence streljalo iz nemškega lokala, da so torej Nemci streljali na Slovence. A to ni dovolj. Nemška revolverjska politika je silno razvita. Včeraj je tukajšnja realka imela majske izlete. Nemški realci so to priliko porabili, da so se po Gorenjskem postavljali okrašeni s frankfurtskimi trakovi in peli „Die Wacht am Rhein“. En oddelek je pod Sv. Katarino nekemu staremu kmetu polomil plot. Danes so prišle v Ljubljano vesti, da sta na opravičeno razburjenje starčka dva nemška realca dvakrat iz revolverjev ustrelila in da se je kmet zgrudil, zadet v nogo. Tako že nemški fantiči nastopajo med nami z revolverji, nemško časopisje se pa v družbi naše deželne vlade trudi, da predstavlja za barbarje Slovence, ki niso tako neumni, da bi take revolverjske Germane prijazno objemali.

Slovenski tovarnarji slamnikov v Domžalah so: M. Cerar, Andrej Jančigaj, And. Maček, Fr. Hojnik, Franc Mazovec, Janez Klemenčič, I. M. Flis, M. Mayer. Vsi ti izdelujejo slamnike in vsakemu lahko dobro postrežejo. Slovanski trgovci po Slovenskem, Češkem, Moravskem Dalmaciji, Istri, Hrvaskem, Bosni naročajte pri teh blago. Narodna dolžnost to zahteva od Vas!

Boj za osebite. Med dr. Tavčarjem in dr. Tumo vibra boj. Članki se pišejo, črnilo teče. Dr. Tavčar je slišal, da hoče dr. Tuma ustanoviti nov slovenski dnevnik. Zazibal se je prestol liberalnega diktatorja in začel je metati grom in strel v nasprotnika. Dr. Tuma da bi ustanovil nov dnevnik in izpodrinil dr. Tavčarja? Nečuvno! Nedopustno! Ali ni dr. Tavčar od barona Schwegla dosmrtno imenovan načelnik narodno napredne stranke? „Narod“ smeši dr. Tuma na vse mogoče načine, dasi dr. Tuma doslej nima še drugega glasila, kakor „Rdeči Prapor“. Kaka panika bi šele nastala, ko bi dr. Tuma res imel kak list, ki bi bil imena vreden? V liberalnem taboru se gre res edino le za osebite. In jako slabotna osebita mora biti tak diktator, ki trepetja pred dr. Tumo! Uboga narodna-napredna stranka!

„Slovensko planinsko društvo“ naznanja, da bode Aljažev dom v Vratih 10 t. m. za letos odprt, in z vsem potrebnim preskrbljen.

Zanimiva izjava. Tržaški „Sole“, list, ki se odločno bori proti židovsko-iredentovski kamarilli v Trstu, je posnel našo vest o pisanju puljskega „Giornaletta“ in ji dostavlja sledeči komentar: „Mi povemo odkrito, da grof Montecuccoli, ako redi umazane iredentovske pisane pri „Giornalettu“, podpira program onih avstrijskih uradnikov, ki izpodkopavajo v Trstu, Istri, na Goriškem in Furlanskem avstrijsko gospodstvo, da te kraje premenijo v Avstriji sovražno ozemlje, v ozemlje, ki je nasprotno avstrijskim napravam in dinastiji. Nekeč smo govorili o zvezi Venezian-Rinaldini-Busich, danes imamo zvezo Venezian-Hohenlohe-Montecuccoli-Busich; Busich pa je „spiritus rector“ framasonske klike, katera ne širi avstrijske ideje na Primorskem. Na Dunaju pa spijo“. — Tako „Sole“.

Ljudska pesmarica družbi sv. Cirila in Metoda. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela od čistega dobička, ki se je dosegel od doslej prodane „Ljudske pesmarice“ (brez „Spremljevanja“) 201 K 26 v. Ta vsota se je izročila družbi v korist slov. otroškega vrta na Savi pri Jesenicah s prošnjo, da se „Ljudska pesmarica“ vpiše med družbine pokrovitelje ter prišteje I. ljubljanski podružnici. To je 50. pokrovitelj I. ljubljanske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. — Zahvaljujoč se za velikodušni dar teplo priporočamo „Ljudsko pesmarico“, ki obsega okrog 80 najlepših nabožnih pesmi s pravilnim slovenskim besedilom, postavljenih večinoma za dvoglasno petje. Mnoge pesmi so popolnoma nove, druge pa so stare, a v ljudskem in cerkvenem duhu prav srečno prikrojene. „Ljudska pesmarica“ posebno dobro rabi tam, kjer ni zadosti izvežbanih glasov za težje četverglasne skladbe. „Spremljevanje“ na orglah je četverglasno. Namenjeno je bolj za ženske in deške glasove. Za moške glasove bi moralo biti postavljeno nekoliko više. Morda bi bilo mogoče oskrbeti še drugo „Spremljevanje“ za moške glasove, potem bi se brez dvombe „Ljudska pesmarica“ še bolj razširila in splošno — udomačila, kar v prospeh lepega ljudskega petja iskreno želimo. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Mladinska tatinska družba. Iz Gorice se nam piše: Pri tukajšnji c. kr. okrožni sodnji se je vršila razprava zaradi poizkušenega hudodelstva tatvine (23 K 40 h). Obtoženih je bilo pet 13 do 15 let starih obrtniških vajencev. Ako se pomisli, da je bila razpravna dvorana prenapolnjena poslušalcev, zlasti iz delavskih slojev, sodilo bi se, da je zadeva morala biti veleznanimiva. Mogoče pa je, da so bili poslušalci bolj radovedni, kako se bode glasila sodba, in jih ni toliko zanimal tek razprave. V resnici nam je ista pokazala le to posebnost, da je eden obtožencev trdovratno vztrajal pri trditvi, da je ukradel 20 kron, navzlic temu, da dozdnevni poškodovanec misli, da ni bil okraden. Isti obtoženec povedal je tudi, da je v prejšnjih časih nekoč ukradel gospodu zajcu deset pil, a tudi o tem ne more dozdnevni poškodovanec ničesar vedeti. Obtožba trdi, da so se obtoženci Pojavnik, Colenz, Comel, Znidarsig in Albertin na praznik sv. Jožefa dogovorili in skupno odločili k tatvini, da sta vsled tega prvi in drugi obtoženec ob pol treh popoldne, torej pri belem dnevu, z vedrihom odprla vrata v mirodilnico Mazzoli na teka-

lišču Gius. Vordi 45 in tam vzela drobiža za 3 K 40 h ter dvajset starih polkrajcarjev. Italijanskega srebrnega denarja pa nista hotela. Ostali obtoženci ostali so bili zunaj. Ko je prišla mimo mirodilnice dekla, službuječa v isti hiši, so vsi obtoženci urno zbežali proti gledališču. Pozneje so se podali skozi ulico Bertolini na trg za seno v neki Hvaličev prevoznik, kjer so baje skentrirali svoj plen. Odtod so šli v gostilno „alla bella veduta“ in še v nekatere druge, kjer so ves denar porabili za pijačo in jedila. Colenz je pri ti priliki baje so obtožencem povedal, da ima tudi 20 K, katere je vzel doma svojemu gospodarju. Pri razpravi pa je trdil, da jih je vzel v mirodilnici Mazzoli, dasiravno dozdevni poškodovanec noče nič o tem vedeti. Pri razpravi sta prvi in drugi obtoženec na dolge in široke pripovedevala in le deloma dolžila tudi soobtožence, ki so v bistvu vse priznali, v ostalem pa se zagovarjali, da so nedolžni, ker zlasti niso bili med seboj dogovorjeni, in tudi niso vedeli za naklep prvo in drugo obtoženca. Vobče so se vsi obtoženci pri razpravi vedli tako, kakor če bi se ne zavedali pomena svojega dejanja. Zato so bili hudo presenečeni, ko so zaslišali strogo obsodbo. Prvi obtoženec je bil obsojen na pet mesecev, drugi na štiri mesece, tretji na dva meseca težke ječe, poostrene z enim postom vsak mesec, četrti in peti, ker še nista prekorčila starosti 14 let pa bodeta en mesec v odločenem zapirališču zaprta. Obtoženci bodo morali prositi za pomiloščenje.

— **Mrtva oživila.** Nekaj nenavadnega se je te dni zgodilo v Vipavi. Stara vdova Marija Ceneška je že dolgo bolehal in na videz — umrla. Njena sestra jekaje to sporoči ljudem, da ji pripravijo mrtvaški oder. Poklicali so mizarja, da naredi krsto. Ko se mizar približa „mrtliču“, da bi vzel mero, kar naenkrat na videz mrtva sede v postelji ter vpraša: „Kakšno vreme je zunaj?“ Sestra in mizar se ustrašita in zbežita proti vratom. Ženska pa še danes živi. Pač redek slučaj.

— **Na otrpnjenju tilnika** je umrla v Trstu 8 let stara Justina Gomisel.

— **Obesil** se je 63 let stari posestnik Jožef Podlogar iz Podloga. Otemnel mu je um.

— **Tatvina v Kraljevicu.** Neki Italijan Karol Berreta je bival kot gojenec v samostanu Kraljevici, kjer je študiral. Tam je bilo ukradenih 6500 kron. Berreta je obdolžil tatvine mehanika Kehlerja, ki je bil obsojen na tri leta ječe, a izpuščen, ko je že presedel dve leti. Dognalo se je, da je nekriv. Aretiran je sedaj Berreta, kalerega sumijo, da je on tat. Berreta ni jezuitski pater, kakor poročajo nekateri listi.

— **Premeten tat.** Kočarju Matiju Prijatelju v Dolnjih Retjih se je tat po dnevu skozi okno priplazil v vežo in odnesel 160 kron denarja in uro. Popihal jo je proti Blekam. Posestnik Jožef Gruđen je z vozom naglo sledil tatu in ga dohitel na Blokah v gostilni. Ovadil ga je žandarmeriji na Blokah. Tat je trdovratno tajil. Pri preiskavi niso našli pri njem nič denarja. Naposled zapazi žandarm v pasu, katerega mu je tat dal sam v roke še pred preiskavo, denar, a ga je bilo premalo. Ko je tat to videl, je baje vzdihnil: „Zdaj sem izgubljen“, in šel je s prstom v usta ter privlekel iz ust zmečkan bankovec za 50 K in ga vrgel od sebe. — Tiska imajo sedaj v Novem mestu.

— **Solska strahovlada.** Iz Šmarja: Dopisi iz našega kraja o solski strahovladi, katera je bila silno razburila duhove, niso brez uspeha. „Šmarska modrost“ je zmagała, otroci nosijo staršem pisma in časnike, ljudstvo se je zopet pomirilo.

— **Naše železnice.** Poroča se nam: Poletne dneve so osobito ob nedeljah in praznikih pa tudi večkrat med tednom vlnki tako prenapeljeni da morajo mnogi potniki stati v vozovih. Pač pride včasih nenadoma več ljudstva, da je gneča. A dogaja se, da bi bilo še v zadnjem trenutku mogoče priklopiti potrebne voze. Kdor plača vozni listek, ima pravico do sedeža. Najslabše v tem oziru pa je na južni železnici. Tudi uslužbenci godrnjajo radi preobillega posla. Na malih postajah morajo načelniki snažiti signale in nositi vodo, namestnik avizo in brzojavke, ostali pa snažiti tir in ruvati plevel.

— **Izgubil** se je deček Fran Vovk. Služil je blizu St. Jerneja ter radi neke male nezgode prestrašen pobegnil. Zalostni starši ga zastonj iščejo. Zato prosijo, kdor zve zanj, da nemudoma sporoči staršem ali župnemu uradu v Šmihelu pri Novem mestu. Izgubljeni deček je star 13 let, doma iz Potovrha pri Novem mestu, lasé ima rjave, oči rjavo-črne ter je bos in v delavni obleki.

— **Goriške novice.** V Gorici je umrl dne 6. junija g. Alojzij Ghitter, magistratni protokolist in ekspeditor. Bil je skoro 35 let uradnik na goriškem magistratu in obče spoštovan. — Iz koprane starine. Blizu Vidma so našli več starin iz rimske dobe, amfore, mramornate plošče z latinskimi napisi, prstane iz

brona i. dr. — Blazni zdravnika ranil. V Korminu je zblazneli delavec Anton Miners težko ranil zdravnika dr. Fabroviča, kamor se je hodil zdraviti. — Gorica in jetika. V Gorici zelo mió za jetiko. Vsak teden izkazuje mestni fizikat med umrlimi tri ali štiri slučaje tuberkuloze. Pretekli teden pa je umrl 12 oseb, med temi nobena za jetiko. — Deček z gorel. Iz Tolmina poročajo, da je v tolminskem okraju vsled nepredvidnosti staršev zgorel dveletni Frančišek Cej. Pustili so ga doma samega v varstvu štiri letne sestrice. Otrok se je približal ognjišču, kjer se mu je vnela vsa obleka. Kmalu je bil ves v ognju. Sestrica je vpila na ves glas, toda ko je priletela mati, je bil otrok že ves ožgan in mrtev.

— **Istrski deželni zbor.** Cesar je odgodil zasedanje istrskega deželnega bora.

— **Izlet v divjaško jamo** priredi tržaška podružnica „Slov. planinskega društva“ na binkoštno nedeljo popoldne. Jama bode razsvetljena od 4. do 7. ure. Vstopnina 1 K. Ker pojdeta ta dan iz Trsta v Divačo dva zabavna vlaka državne in južne železnice, nudi se vnanjim izletnikom da si ogledajo divne divjaško jame z mnogimi kapniki. Voznina iz Divače v Trst znaša le 80 vinarjev.

Štajerske novice.

š. **Slovensko društvo** v Mariboru se je bavilo 3. junija v svoji odborovi seji z magistratovo prepovedjo glede slovenskih napisov. Društvo je sklenilo, da bo storilo vse, da se bo zadeva rešila ugodno za Slovence. Društvo prosi vse, naj mu takoj sporočijo o tozadevnih odlokih magistratovih. Kandidate za državni zbor bodo določili po dogovoru z drugimi volilnimi okraji. Sklenilo se je prirejati gospodarske shode.

š. **Mestni svet mariborski** je včeraj protestiral proti temu, da glav. davčni urad pošilja nemškim Mariborčanom slovenske listine. „Südsteirische Presse“ pravi k temu: „Cisto prav! Mi se vedno borimo proti temu, da se pošiljajo spodnještajerskim Slovincem nemške tiskovine. Dajte Slovincem, kar jim gre in ravno tako Nemcem!“

š. **Imenovan** je za kaplana v Svecini č. g. Franc Gosak. — Za avskultanta je imenovan pravi praktikant pri dež. sodišču v Gradcu g. Ferdinand Lašič.

š. **Provokacije nemških uradnikov.** Na neki mizi okrajnega glavarstva v Brežicah je te dni stal kozarec s plavicami. Lep simbol okrajnega glavarstva.

š. **„Deutsche Wacht“** je izgubila urednika Hugo Webingerja. Na njegovo mesto je prišel Daniel Walter.

š. **Radi vloma** v neko planinsko koč, iz katere so odnesli nad 500 cigar in mnogo cigaret, je orožništvo prijelo na Gorenjem Štajerskem pekovska pomočnika s Kranjskega Stefana Krasinca in Martina Knafelca ter hrvaškega delavca Pavla Kovarja.

š. **V spanju je padel z voza** Fran Aram. ki je iz žalske pivovarne vozil pivo v Gornji Grad. Ponesrečenca so našli na cesti z zlomljeno nogo.

š. **S strehe je padel** in se ubil v Gaberjah mizarski učenec Langeršek iz Vojnika.

š. **Umrla** je včeraj v Celju mati tamošnjega odvetnika g. dr. Jos. Karlovška. N. v m. p.!

Ljubljanske novice.

lj. **Južni kolodvor v Ljubljani.** V včerajšnji seji odseka za splošne zadeve državnega železniškega sveta so razpravljali o predlogu ljubljanskega župana Hribarja, naj se nujno preosnuje ljubljanski kolodvor. Zastopnik južne železnice, višji nadzornik Nessler, je izjavil, da bi stala prenoveitev ljubljanskega kolodvora 6 milijonov kron, a da še niso izdelani podrobni načrti. Samebsebi je umevno, da se mora misliti na preuredbo ljubljanskega kolodvora, a prej se morajo narediti podrobni načrti. Ko so načrti gotovi, se prične z delom. V principu je odsek projekt in predlog sprejel.

lj. **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi na binkoštno nedeljo, dne 11. junija, na Koslerjevem vrtu veliko ljudske veselice.

lj. **Domače reklamno podjetje g. V. K. Nučiča** bode na deskah, ki se postavijo okoli zgradbe Prešernovega spomenika priredilo velike reklame v oljnatih barvah. — G. Nučič bo del čistega dobička poklonil za Prešernov spomenik. Magistrat bo objave reklam potrdil.

lj. **Vožnja zastonj.** Sinoči se je pripeljal po železnici iz Trsta v Ljubljano zastonj ključarski pomočnik Ivan Grossek. Peljal bi se rad še do Maribora, kar pa ni šlo. Romal je peš v — zapoi.

lj. **Na savskem mostu** je bil povožen včeraj popoldne hlapec Franc Bevc. Čez desno nogo mu je šel 2500 kg.

težak voz in mu jo težke poškodoval. Do Ljubljane se je pripeljal na vozu od tu pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj. **Umrl** je žel strojevodja g. Ivan Zupančič.

Telefonska in brzojavna poročila.

Mir na bojišču.

Pariz, 8. junija. Med Rusijo in Japonsko pride menda res do sporazumljenja. Današnje vesti naznanjajo, da stojimo pred sklepom miru. Tukajšnji ruski poslanik je dobil obvestilo, da se je včeraj pod carjevim predsedstvom vršilo v Peterburgu veliko dolgotrajno ministrsko posvetovanje. Ministrski svet je sklenil in car je pritrdil, da se ruska poslanika v Parizu in Washingtonu pooblastita, poizvedeti oziroma povprašati za japonske mirovne pogoje, ker bi bilo nadaljevanje vojske brez pomena. Sledilo bo temu sk. epu skoro gotovo premirje na bojišču, v nekaterih dneh mu pa skoro gotovo sledi definitivni sklep miru. Car je sprejel tudi ameriškega poslanika v daljši avdijenci.

New York, 8. junija. (Uradno.) Predsednik Roosevelt je sprejel laškega poslanika, s katerim se je dalje časa pogovarjal. Pogovarjala sta se o dogodkih v vzhodni Aziji. Povabljeni bo tudi Italija, da sodeluje pri sklepanju miru.

Washington, 8. junija. Uradno se potrjuje, da je Roosevelt imel radi dogodkov v vzhodni Aziji pogovore z vsemi tukajšnjimi poslaniki. Situacija je taka, da vse vlasti delujejo skupno za mir in da za sklep miru še nikdar ni tak ugoden položaj kakor sedaj.

London, 8. junija. (K. u.) Reuterjev urad poroča iz Peterburga: Na podlagi sklepov včerajšnjega ministrskega sveta v Carskem selu sta bila obveščena ruska poslanika v Washingtonu in Parizu, da bi Rusija rada izvedela za japonske mirovne pogoje.

Kolin, 8. junija. Včerajšnjega kronskega sveta so se udeležili tudi generala Gripenberg, Treper, Saharov, ces. namestnik Aleksejev in admiral Avelan.

Peterburg, 8. junija. Birilev, ki je bil imenovan za nadpoveljnika vzhodno azijskega ruskega brodograjskega se je vrnil sem.

Peterburg, 8. junija. Birilev prevzame zopet svoje prejšnje mesto v Kronstadtu.

London, 8. junija. „Times“ pravijo, da včerajšnji kronski svet v Peterburgu še ni končno odločil o miru. Posvetoval se je v prvi vrsti o politični situaciji, ki nastane po sklepu miru.

Revolucija na Norveškem.

Kristiania, 8. junija. Državni zbor norveški, „Storthing“ je storil sledeči zgodovinsko-važni sklep: Ker so vsi člani državnega svetovlastva odložili svoja mesta, ker je kralj izjavil, da ne more dati deželi novega ministrstva in ker tako preneha ustavna kraljeva oblast, pooblašča „Storthing“ člane državnega sveta, da začasno vodijo norveško državo po norveški ustavi in obstoječih zakonih, izvršujoč tudi vse tiste izpremembe, ki so nastopile s tem, da je razdružena personalna zveza s Švedsko in je kralj prenehal biti vladar Norveške. Državni minister Michelsen je v imenu vlade prevzel težavno mesto, odkazanemu po „Storthingu“. „Storthing“ izjavlja, da ga pri tem ne vodijo osebna nasprotstva do kralja, dinastije in švedskega naroda, nasprotno pozivlja kralja, da poskrbi, da zasede kak mlajši princ dinastije Bernadotte norveški prestol. „Storthing“ je izdal oklic na narod. Predsednik državnega zbora Berner je povdarjal pomembnost tega sklepa in končal z besedami: „Bog obvaruj demovino!“ Vsi poslanci so se združili v tem klicu. Nobeno oko ni ostalo suho. Vsi listi odobrujejo resnost in mirnost drž. zbora in izražajo svoje zadovoljstvo, da je ta sklep bil soglasen in da je sedaj Norveška popolnoma neodvisna država.

Kristiania, 8. junija. Sklep držav. zbora je napravil velikanski vtisek. Velikanske množice se vale po cestah. Godbe igrajo

naredno himno. Predsedniku drž. zbora je množica burno aklamirala.

Kristiania, 8. junija. Drž. zbornica v svojem oklicu poziva narod naj bo miren in naj kot en mež stoji za zbornico in njenimi sklepi. Narod hoče živeti z vsemi narodi v miru tudi s švedskim.

Berolin, 8. junija. Tu se boje boj med Norveško in Švedsko. Na Norveškem je poklicana pod orožje deželna bramba in črna vojska. Podadmiral Sparre je zapovedal koncentracijo brodograjske. Tudi v švedskem mornariškem arzenalu krčevito delajo. Del Norvežanov hoče personalno unijo z Dansko, drugi republike. Najmočnejši del pa bi bil zadovoljen samo z odstavo kralja.

Stockholm, 8. junija. Kralj je odgovoril Michelsenu: Sprejel sem izjavo državnega zbora in protestujem proti sklepu vlade.

Stockholm, 8. junija. Listi pravijo z ozirom na včerajšnji sklep norveške zbornice, da je ondi izbruhnila revolucija.

Stockholm, 8. junija. Kralju Oskarju velika množica z godbo na čelu napravila ovacijo. Kralj se je zahvalil.

Kodanj, 8. junija. Iz Stokholma se poroča, da so vse garnizije na zahodni meji pripravljene za vojsko in da so sklicani pod orožje tudi rezervniki.

Kristiania, 8. junija. Splošno se tu povdarja, da je predlog norveške zbornice, da poravna spor princ iz dinastije tak, da se spor lahko mirno reši. — To se tu tudi pričakuje. Kljub razdraženi pisavi nekaterih švedskih listov je na Norveškem mir.

Dunaj, 8. junija. „Vaterland“ pravi, da se je Kvassay v Budimpešti lagal če je trdil, da ima kako pooblastilo od cesarja. Cesar je pri včerajšnjem dineju izrazil svoje začudenje nad njegovim postopanjem in je imenoval nezaslišano. Goluchowski je Kvassaya pozval, naj nemudoma zapusti Budimpešto in se vrne v Carigrad. To kaže, da Kvassay ni imel nobenih navodil od cesarja.

Dunaj, 8. junija. Trgovska pogodba z Nemčijo bo prišla v prihodnjem zasedanju drž. zbora na vrsto.

Trst, 8. junija. Včeraj je izvršila samoumor šivilja Terezija Stefančič, stara 56 let. Vrgla se je z okna.

Manila, 8. junija. Pri Coregidor otokih je sedem japonskih rušilcev torpedovk, ki pazijo na gibanje ruskih ladij v manilski luki.

Peterburg, 8. junija. General Linnevič je izjavil dopisniku „Nov. Vremena“: „Kot vojak bom storil, kar mi bo velel car. Osebno sem za nadaljevanje vojske. Poraz na morju ni vplival na moje načrte. Cutim se tako močnega, da ne bom same obdržal svoje pozicije, ampak da lahko stopim v ofenzivo. Nisem sicer prorok, toda menim, da lahko porazimo Japonce v Mandžuriji. Seveda brez zmagonosnega brodograjskega napasti Japonske same in ondi začeti vojske.“

London, 8. junija. Danes se iz Tokia zanesljivo dementira vest, da so v pomorski bitki Japenci rabili podmorske čolne. To ni bilo mogoče vsled visokega valovja.

London, 8. junija. Ruski viri poročajo, da so Rusi bili poraženi v pomorski bitki, ker je bilo njihovo topništvo prenezadostno ter je streljalo previsoko, tako, da je zadevalo dimnike in sicer ni poškodovalo japonskih ladij. Dna ladij so bila pokrita s školjkami, tako da se ladje niso mogle gibati. Ruski oklepi so bili nezadostni.

Hamburg, 8. junija. Ruska vlada, ki je naročila pri neki parobrodni družbi velik dovoz premoga za četrto brodograjske, je pred dnevi ustavila naročilo. Sedaj pa je zopet naročila, naj bo pripravljena za prevoz premoga dne 15. julija.

Tokio, 8. junija. Stevilo v pomorski bitki vjetih Rusov je 6211. Izpuščenih je že 76 zdravnikov in popov ter 137 nevojakov.

Pariz, 8. junija. „Matin“ poroča iz glavnega ruskega stana v Mandžuriji: Sem so došli atašeji zunanjih držav, ki se nahajajo v Harbinu. Sedaj je vse mirno. Poroča se, da so se Japonci 4. t. m. na desnem krilu umaknili za 40 km. Mogoče je, da se kmalu razvije bitka. Izid pomorske bitke je napravil velik vtis.

Književnost in umetnost.

* **D. M. Brancoff: La Macédoine et sa population chrétienne.** Avec deux cartes ethnographiques. Paris. Librairie Plon. 1905. — Došlo nam je ravnokar natančno statistično delo, ki se bavi s krščanskimi narodi na Balkanu. Sestavljeno je z dveh stališč: z grškega in z bolgarskega ter nam kaže zlasti glede šolstva natančno razmerje. Ozrli se bomo še na nekatere zanimive in poučne podatke te knjige.

* **Lep relief,** visoko izbočeno delo, je zgotovil v les akad. kipar Jožef Pleteršek v Mokronogu. Sveta družina je izdelana v vsej ljubeznivosti. Vsa zamaknjena gleda Mati božja malega Jezusa, kateri stoji na njenih kolenih. Živ in priazen je Zveličarjev obraz, a materni razodeva nedolžnost in ljubeznivo skrb. Poleg nju kleči sv. Jožef z lilijo v rokah in gleda s sveto resnobo svojega rejenčka. Nad vso skupino pa plava v oblakih velik križ in nehoté si misli človek: Srečna družina, pa glej, kaj te čaka! Vse delo je visoko 1 m in široko 85 cm. Res, častitasti moramo gospodu župniku iz Senteptre pri Rudolfovem, ker bo dobil tako lepo delo. Vsem predč. gospodom duhovnikom pa najtopleje priporočamo mladega umetnika. Rad pride k pogovoru, izdela v naravnih velikosti model in potem šele izvrši naročeno delo. Goto bo naredil ceneje, kot vsaki drugi. B.

Po svetu.

Ječa za neposlušne sinove. Pred kratkim je v Parizu izšla neka knjiga, v kateri pisateljica razpravlja o pobožnih valnicah za neposlušne otroke boljših rodbin. Tako pobožnevalnice opisuje tako-le: Nekoliko strani od tesno skupaj se nahajajočih hiš, delavnic in skladišč je stala lična švicarska hišica, imenovana „očetova hiša“ za otroke. To je neka vrsta imenitne ječe, v katere pošiljajo pobojšavati starši svoje otroke s slabimi instinkti in pokvarjeno naravo. Ondi so pod strogim nadzorstvom in hiša je za otroke kakor pozlačena kletka za vjetega ptiča. Celice so male, a različno opremljene. Na vratih je okno, ki priča, da so jetniki pod vednim nadzorstvom. Jetniki so strogo ločeni. Vidijo le svojega strežnika, učitelja, duhovnika in ravnatelja. Zgodilo se je že, da sta bila dva brata zaprti v istem času, ne da bi vedela drug za drugega. Očetje svoje nepobojšljive sinove k zadnjemu poizkusu pripeljejo semkaj, a morajo biti premožni, ker so stroški precejšnji.

Pisateljica, ki toži svojega kritika. Grazia Deledda, italijanska pisateljica, je vložila proti kritiku lista „Giornale di Roma“ tožbo radi razžaljenja in obrekovanja. Kritiki je namreč najnovejši roman pisateljice „Nostalgie“ (Domotje) silno raztrgal ter izvajal primere med pisateljico in njeno družbo ter med najbolj nesimpatičnimi osebami v romanu. Poleg tega je negalanitni ocenjevalec govoril tudi o „mačem obrazu“ pisateljice signore Deledda. Razžaljena umetnica je pooblastila odvetnika poslanca Scano, naj prime hudobnega ocenjevalca za ušesa.

Mesto brez pijancev, seveda ne za dolge čase, je Helsingfors. Ondi bodo namreč od 14. t. m. nadalje zaprte vse restavracije. Vzrok temu je sledeči: Mestni očetje so sklenili izročiti trgovino in točenje opojnih pijač kot monopol neki akcijski družbi. Ta sklep pa je vsled pritožbe vinskih trgovcev razveljavil odnotni guverner. Proti odločitvi guvernerjevi so prijavili občinski zastopniki priziv pri senatu, ki pa zadeve še ni rešil. Patenti gostilničarjev, hotelirjev in vinskih trgovcev pa poteče dne 14. t. m. Zato so gostilničarji sklenili, zapreti svoje prostore. Hoteli ostanejo odprti, a ne smejo prodajati opojnih pijač. Vinski trgovci so pa sklenili, prositi magistrat za pravico, da smejo še nadalje prodajati opojne pijače.

Japonci in Dalmatinci. Angleško in ostalo časopisje, ki sedaj proslavlja Togove zmago, hvali mornarske vrline Japoncev tako, kakor bi ne imeli vrstnika na svetu. Neki angleški strokovnjak pa je dejal, da so Japoncem edini kos in jih edini nadkriljujejo Dalmatinci. Tak narod torej, ki rodi take sinove, ki so glavni steber države, naj se zadovolji s tem, da je narod druge vrste, ter naj prizna gospodstvo nad seboj Nemcem in Lahom?

Petje in zdravje. Petje ugodno vpliva na globokost dihanja, razširja s tem prsa in okrepuje mišice. S tem, da se v množeni meri menjuje zrak in izloča voda, se povzdigne splošna prenova; tek in žej se pomnožita; hemoglobinska vsebina mrtvih krvnih teles narašča; izdatno gibanje prečne mreže in trebušne stene podpira prebavo. Tudi na razvoj hrklja samega, na nos in na goltanec vpliva petje zelo ugodno, sluh se poostri itd. Zveze med petjem in splošnim zdravjem so vsakovrstne tako, da smatra dr. Barth petje kot obrambo proti

kretničnim pljučnim boleznim, kot nadomestilo pnevmatične terapije, kot važen faktor v zdravljenju srčnih bolezni itd.

Med cerkvenimi vrati. Angleški listi poročajo iz Kostnice o zanimivi ločitvi zakona. Pred poldrugim letom je umrl v Meksiki neki italijanski trgovec, ki je zapustil svoji hčeri premoženje več milijonov pod pegojem, da vzame za moža nekega v Milanu živečega Italijana. Toda deklica se je že zaročila z nekim Švicarjem, z imenom Josi. Našla je iz zagate sledeči izhod: Svojemu milanskemu snubcu je ponudila en milijon, ako se zaveže, takoj po poroki privoliti v ločitev. Mož je bil zadevoljen. Pred nekaj tedni so dvojico poročili v Milanu. Med cerkvenimi vrati je mlada žena zapustila svojega moža ter takoj odpotovala s svojim pravim ljubimcem.

Najdalji tunel na svetu. Najdalji tunel na svetu je tunel novootvorjene newyorške mestne železnice. Gotharski tunel od Göschene na do Airola je dolg 15 kilometrov; ko bo simplonski tunel dovršen, bo njegova daljina iznašala 18 kilometrov. — Newjorški tunel je pa dolg 36 kilometrov. Iz tega tunela je bilo izvoženo okoli 3 milijone kubičnih metrov zemlje in kamenja, za njegovo podzidovanje so porabili 150.000 tonelov železa in kamenja, a za razstreljanje sten nad 50.000 kg. dinamita.

Turistika in tuberkuloza. V „listu za tuberkulozo in njena zdravilišča“ omenja dr. Weber (Jalta) pomen alpinizma v boju proti tuberkulozi. Po njegovem izvajanju ima ne ravno pretirana, ampak pametna turistika sledeče vplive na telo: „Povečano delovanje in beljša hranitev v koži. Ukrepitev srčnega delovanja pri onemogli srčni muskulaturi, tako da se smatra pametne ture kot posebnost pri onemoglem srčnem mšičevju, tako nekako posebno vstopne masaze. Vsled povečanega vzdihavanja koj v začetku ture in vsled globokega dihanja pri delj časa trajajočem izletu se krepko razvijejo pljuča do najfinjših bronhialnih vejic, pri čemur se razširi tudi egrode in se okrepi tudi v veliki meri njegovo mišičevje. Tek se pojavi v začetku le tupatam, pozneje redno, vsled česar se pospešuje krvotvorni proces kakor tudi splošna hranitev. Energija živčevja in mišičevja se pomnoži. Spanje se izboljša in vpliva okrepujoče. Presnova se tudi vsekar izboljša.“ Te vplive alpinizma bi prav lahko uporabljali v obrambo pred tuberkulozo, ako bi vzgojili že mladino za potovanje in hribovlastvo.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Književna poročila.

Spillman, **Žrtve spovedne molčečnosti.** Prosto po resnični zgodbi K 2. — Spillman, **Solnce in dež.** Povesti K 1. — Belser, **Das Evangelium des heiligen Johannes** K 9.60. — Reuter-Lehmkuhl, **Neo-Confessarius practicus** K 4.80. — Haag, **Die Herz-Jesu-Litanei.** Geistliche Erwägungen K 3.12, vezano K 3.96. — Meschler, **Novene zu unserer Lieben Frau von Lourdes.** K 1.80, vezano K 2.40. — Heigl, **Verfasser und Adresse des Briefes an die Hebräer.** Eine Studie zur neutestamentlichen Einleitung K 6. — Schrörs, **Kirchengeschichte und nicht Religionsgeschichte** K —.72. — Bauer, **Mensch und Tier,** wesentlich oder nur graduell verschieden? Ein Versuch zur Beantwortung der Frage. K 2.64. — Cathrein, **Die Grundbegriffe des Strafrechtes.** Eine rechtphilosophische Studie. K 2.40. — Ender, **Abriß der Katechetik für Lehrer- und Lehrerinnen-Bildungsanstalten.** K 1.02. — Wehner, **Bomben und Granaten** zur Verteidigung des katholischen Glaubens für jung und alt. K —.72. — Gerigk, **Wesen und Voraussetzungen der Todsünde.** Untersuchung der Frage nach dem Wesensunterschiede zwischen dem peccatum mortale und veniale. K 3.60. — Heiner, **Der Jesuitismus** in seinem Wesen. seiner Gefährlichkeit und Bekämpfung. Mit besonderer Rücksicht auf Deutschland. K 1.80. — Waldeck, **Handbuch des katholischen Religionsunterrichtes.** Erster Teil: Die Religionslehre K 3.36. — Brüll, **Bibelkunde für höhere Lehranstalten und Lehrerseminare** sowie zum Selbstunterricht K 1.80. — Wasmann, **Vergleichende Studien über das Seelenleben der Ameisen** und der höheren Tiere K 2.40. — Jakob, **Der Mensch,** die Krone der irdischen Schöpfung K 2.88. — Segneri, **Der Ungläubige unentschuldigbar** oder Nachweis, dass Jeder, der erkennen will, welche die wahre Religion sei selbst auch erkennen müsse. 2. zvezka K 2.40. — Segneri, **Manna** oder Himmelsbrod der Seele K 7.20. — Segneri, **Briefe über den Probabilismus** K 1.80. — Segneri, **Kleinere Schriften** K 2.16. — Segneri, **Unterweisung für Beichtväter** K —.96. — Bonomelli, **Die Kirche** K 3.60. — Bonomelli, **Das neue Jahrhundert** K —.60. — Foerster, **Die Kunst des Sparens** in Familie und Haushaltung nebst Wegweiser auf dem Pfad der Sparsamkeit. K 1.44. — Friedrich, **Die wichtigsten Aeusserungen der Marien-Verehrung** in der katholischen Kirche. Dargestellt in kurzgefassten Erwägungen für das katholische Volk K 2.40. — Sobota, **Lateinisches Schatzkästlein.** Vorzugsweise für Maturanten K 1.20. — Sobota, **Griechisches Schatzkästlein.** Vorzugsweise für Maturanten K 1.20. — Zora, **Glasiolo katolišk narodnega dijaštva.** Štev. 8. 1905 K —.20. — **Dom in Svet.** Štev. 6. leto 1905.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Kupujte narodni kolek!



Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo, našo preljubo mater, oziroma staro mater, gospo

Marijo Karlovšek
roj. Turk

prej trgovko v Šmarjeti na Kranjskem, sedaj zasebnico v Celju,

danes dne 7. junija ob 7. uri zvečer, po dolgi mučni bolezn, prevideno s sv. zakramenti za umirajočo, v 63. letu njene starosti, k sebi v boljše večnost poklicati.

Pogreb pozemelskih ostankov nepozabne nam rajnice se bode vršil dan 9. junija 1905 ob 6. uri popoldne na slovensko pokopališče v Celju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. 1173

Predraga pokojnica bode priporočena v blag spomin in molitev.

V Celju, dne 7. junija 1905.

Dr. Josip Karlovšek, odvetnik v Celju; Franc Karlovšek, trgovec na Savi pri Celju; Ivan Karlovšek, posestnik in trgovec v Šmarjeti na Kranjskem, sinovi. Mira dr. Karlovškova roj. Kaligar; Amalija Karlovšek roj. Kristan, snahi. Amalija, Ivan, Mimica, Joško, Katica in Julika, vnuki ozi. vnukinje.

Zahvala.

Za prestrčni vzprejem na Vrhniki srčna hvala „Katol. društvu rokodelskih pomočnikov“, pevskemu in tamburaškemu zboru, gosp. dekanu L. Gantarju, g. Ogrinu, Tomšiču in vsem vrlim Vrhnčanom, v katerih sredi smo bivali.

Izletniki „Slov. krščansko-socialne zveze“.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehuru in ledvicah kataris v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah. 866 10-8

VITA

„Slov. krščan.-socialna zveza“

naznanja svojim članom in prijateljem, da ima sedaj

svoje nove društvene prostore

v Ljubljani v novi hiši stavbinske družbe „Union“, **Franciškinske ulice.** Vhod: pritličje na levo.

Društveni prostori so odprti ob delavnikih vsak dan od 6. ure zvečer dalje, v nedeljah in praznikih od polu 9. jutraj do polu 1. ure popoldne in od 4. ure popoldne dalje.

V čitalnici je na razpolago nad 20 časopisov in osem raznih iger.

Bogata knjižnica je odprta vsak tork od 7. ure dalje.

Blagajnik sprejema udnino in nove člane vsak tork zvečer in v nedeljo popoldne.

Tajnik je na razpolago vsako sredo od 5. do 7. ure zvečer ter sprejema člane, delavske pritožbe in sestavlja razne prošnje in vloge.

Socialni kurzi. — **Govorniška šola.** **Pristopajte k „Zvezi“, ki delavstvu v obilni meri nudi izobrazbo.** — **Dolžnost krščansko-socialnega delavstva je, pohajati v „Zvezi“ prostore!**

Odbor „Slov. kršč.-socialne zveze“.

Proda se večje posestvo

na Dolenjskem, blizu želez. postaje. Gospodarsko poslopje z zemljiščem, mlin in žaga (cikular-žaga). 941 12-9

Natančneje se poizve v upravnistvu „Slovenca“.

Vhodna vrata

za trgovino

s kompl. izloženimi okni ter zrcalnimi šipami vred se ceno prodaje pri

Aloj. Persché

1126 3-2

Pred škofijo 21. Ljubljana.

Oni letniki

„Slov. Prijatelja“

(1860-1862), 1171 3-1

v katerih so natisnjeni govori

„Litanijs Lauretanske“

ali pa teh posebni odtisi se kupijo takoj po primerni ceni. Naslov pove upravnistvo.

Prodaja.

1170 2-1 **Hiša štev. 3**

na Jurčičevem trgu v Ljubljani se iz proste roke **takoj prodaja.**

Natančneje v pisarni dr. **Frana Vok-a**, c. kr. notarja v Ljubljani, Miklošičeva cesta 24.

V najem se išče dobroidoča

pekarija ali gostilna

poslednja tudi na račun, lahko tudi oboje skupaj. 1163 3-2

Ponudbe na upravnistvo do 30. junija.

Francovi vari.

MUDr. Emil Oliva

em. asistent na kliniki prof. Rubeškega in hospitant odbor. kliniki v Berlinu, Stockholmu in Parizu ter člen prvega shoda srbskih lekarnarjev v Belemgradu.

ordinira zopet v Francovih varih „Hotel Stadt Leipzig“.

Na vsa vprašanja odgovori, event. preskrbi stanovanje. 1150 9-3



Odlikovan

z zlato kolajno in časno diplomom v Parizu.



ANTON PRESKER

603 104-16

krojač v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 14

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Pripravno darilo za birmance

je knjižica: 1160 3-3

Šmarnice.

(Glasi moje mladosti.)

V proslavo Marije, brezmadeža spočete Device in preveseli spomin 50letnice razglasenja te verske resnice.

Zložil Radoslav Silvester v Vipavi. Cena s poštnino vred K —70, vezana K 1.40.

Zbirka nežnih in zelo mičnih pesmic.

Dobl se v

Kat. bukvarni v Ljubljani.

Puntigamsko pivo.



Puntigamsko pivo.

Dobro, cenó je in pije se lahko samo v
restavraciji A. RASBERGER
sv. Petra nasip 37, poleg jubilejnega mostu.
Vedno sveže puntigamsko marčno in bavarsko pivo.
Ob vsakem času koncert s pneumatičnim pianoorkestrionom „Puck“, — Fina
1022 10-7 ————— godba. —————

23-6 761 II

Globin

je najboljšo in najfinejšo
čistilno sredstvo.

Zaradi družinskih razmer je
v Ljubljani, sv. Petra predmestje
ob novi cesti, v ugodni legi, po ugodni
ceni **naprodaj** enonadstropna

novi zidani

hiša z vrtom

(18 let davka prosta), obstoječa iz štirih
stanovanj, lepe prodajalne s pripadajočim
prostorom, pripravna za gostilno, pekarijo,
mesarijo, branjarijo itd.

Natančneje v upravnistvu „Slovenca“.

Vedno najnovejši
gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Evropa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.



Ernest Hammerschmidta nasledniki
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-13

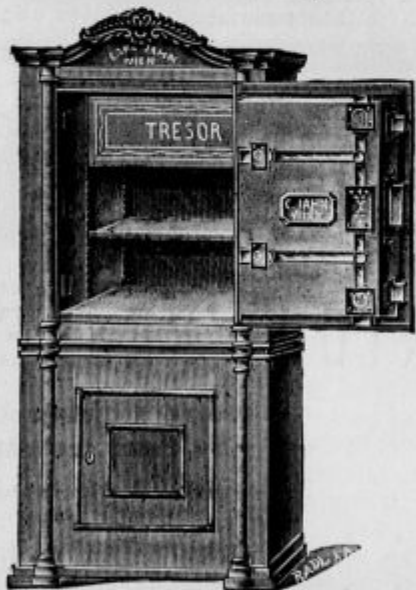
Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v želez-
ninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!



Velecenjene gospodinje!
**Zahtevajte pri nakupo-
vanju makaron in nudelnov
Vam v korist edino le spodaj
označene.**

1045 26-4

TOVARNA
STENIN ED. ZELENKA
LJUBLJANA

LJUBLJANSKE TESTENINE
pripoznano najboljše!



Katol. bukvarna v Ljubljani.

Žrtev spovedne molčečnosti.

Prosto po resnični zgodbi spisal **Josip Spillmann S. I.**
Cena s poštnino vred K 2.10.

Ena najlepših P. Spillmannovih povesti, katera nam ganljivo opisuje
neomahljivo zvestobo blagega duhovnika, ki žrtvuje rajši svojo čast
in življenje, kakor da bi z najrahljšo opazko izdal in kršil veliko
dolžnost, katero mu nalaga spovedna molčečnost. Jedro te povesti
je vzeto iz resnične zgodbe, ki se je dogodila l. 1888. nekje na Fran-
coskem in o kateri so svojedobno mnogo pisali časopisi. Ker žive še
nekateri osebe, ki so s povestjo v zvezi je pisatelj njih imena, kakor
tudi imena krajev premenil.

Knjigo je prevel naš rojak častiti gospod Frančišek Krže, župnik v
Ameriki.

Prodajo za Evropo ima edinole

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

(Dobi se tudi v knjigarni **J. Krajec nasl. v Novem mestu.**)



Zahtevajte pri nakupu

671 60-90

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.



Varstvena znamka.

**Dobiva
se povsod!**